

прѣдпочита дѣйствителниятъ прѣдъ страдателния залогъ; поради това не се образували за послѣдния особени видове, но се изразява описателно: чрѣзъ страдателнитѣ причастия и спомагателнитѣ глаголи, или еднакво съ медиялнитѣ глаголи, сир. чрѣзъ дѣйствителенъ залогъ и **сѧ** (вж. § 98. 6.). Споредъ туй глаголитѣ, които иматъ **сѧ**, могатъ да бѣдѣтъ по значение медиялни или страдателни. Разликата между тия двѣ значения често пѣти съвсѣмъ е малка. Страдателнитѣ глаголи се развили отъ медиялнитѣ, а тѣзи отъ възвратнитѣ. Възвратното значение на мѣстоимението **сѧ** при медиялнитѣ глаголи още до негдѣ се чувствува, но при страдателнитѣ глаголи то вече съвсѣмъ изчезва: **сѧ** тукъ има служба на частица, която има отвлѣчено значение, както всѣка приставка (суфиксъ), поради което дѣйствието се схваща косвено, сир. като страдателно. Срав. медиялни глаголи: **жааѣти сѧ**, **кааѣти сѧ**, **косиѣти сѧ**, **моаѣти сѧ**, **отъѣаѣти сѧ**; (възвратно **отъѣаѣти себе**), и: **жааѣти**, **моаѣти**, **косиѣти**, **отъѣаѣти**; медиялни съ прѣдставка: **къзалаѣти сѧ**, **къзгорѣти сѧ**, **разболаѣти сѧ**, **събыти сѧ**, **съниѣти сѧ**, **съходѣти сѧ**, **въздрѣмѣти сѧ**, **разгорѣти сѧ**, и: **къзалаѣти**, **къзгорѣти** и пр. Само въ медияленъ видъ се употрѣбаватъ: **блѣѣти сѧ**, **боаѣти сѧ**, **наѣѣти сѧ**, **потѣти сѧ**, **раѣѣти сѧ**, **смѣѣти сѧ**, **стыѣѣти сѧ**, **ѹѹѣти сѧ** и пр.

II. Ако гледаме трайността на дѣйствието, то въ глаголитѣ се показва трайно и свѣршено, поради което дѣлимъ глаголитѣ на трайни и свѣршени. Въ самата трайност и свѣршеностъ на дѣйствието могатъ се направи нѣколко разлики, а именно:

1. Трайнитѣ глаголи показватъ несвѣршено дѣйствие, което или само се продължава, или пѣкъ покрай туй още се повтаря: за това отъ обикновенитѣ трайни глаголи се отличаватъ тѣй наречен. повторителни глаг. (многопѣтни глаг., *verba iterrativa*), нпр. траенъ гл. **ити**, повторит. **ходѣти**; **просѣти** — **къпрашаѣти**; **крѣстѣти** — **крѣѣѣти**; **лежѣти** — **лѣгаѣти**; **сѣѣѣти** — **сѣѣѣти**; **ниѣти** — **ниѣти**.

Забѣлѣжка. Повтарянето на дѣйствието може да е усилено, поради което се прави разлика между повторителни глаголи отъ пѣрва и втора степенъ. Сѣщо така и глаголитѣ, които показватъ свѣршено дѣйствие, могатъ да се различаватъ споредъ това, до колко дѣйствието е безусловно свѣршено, и до колко и то може да трае или да се повтаря, поради което се прави разлика между скоро-свѣршени (моментални), трайно-свѣршени и повторително-свѣршени. Ала тѣзи тънки разлики толкова не се забѣлѣзватъ въ старобѣлг. езикъ, а повече се развили въ новитѣ славянски езици.

2. Нѣкои глаголи иматъ по три вида, отъ които всѣки инакъ означава трайността на дѣйствието, сир. или свѣршено или трайно или повторително, нпр. **ити** (свѣр.), **ниѣти** (трайно), **ниѣти** (повтор.); **сѣѣти** — **сѣѣти** — **сѣѣти**; **леѣти** — **лежѣти** — **лѣгаѣти**; **стаѣти** — **стоѣти** — **стаѣти**;